

Nefndasvið Alþingis
b.t. umhverfis- og samgöngunefndar
nefndasvid@althingi.is

Reykjavík, 23. febrúar 2023

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á umferðarlögum, nr. 77/2019 (EES-reglur, ökutæki o.fl.), 589. mál.

Samtök iðnaðarins (hér eftir „SI“ eða „samtökin“) hafa tekið til umsagnar frumvarp til laga um breytingu á umferðarlögum, nr. 77/2019 (hér eftir „umferðarlög“), 589. mál, þar sem m.a. stendur til að innleiða reglugerðir Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2020/1054 frá 15. júlí 2020 um lágmarkskröfur um daglegan og vikulegan hámarksaksturstíma, lágmarksvinnuhlé og daglegan og vikulegan hvíldartíma og tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2018/645 um breytingu á tilskipun 2003/59/EB um grunnþjálfun og reglubundna þjálfun ökumanna tiltekinna ökutækja til vöru- eða farþegaflutninga.

Frumvarpsdrög voru birt til umsagnar í samráðsgátt 22. september 2022 og veittu samtökin umsögn sína um drögin 6. október það ár. Umsögn samtakanna snéri að 8. gr. frumvarpsins sem kveður á um útvíkkun gildissviðs reglna um aksturs- og hvíldartíma annars vegar og 9. gr. þess sem kveður á um breytingu á heimild til endurmenntunar atvinnubílsstjóra með fjarnámi hins vegar en báðar þær breytingar er að rekja til innleiðingar framangreindra evrópureglna. Samtökin fagna því að tekið var tillit til sjónarmiða samtakanna á fyrri stigum samráðs er lítur að útvíkkun gildissviðs reglna um aksturs- og hvíldartíma og það skýrt frekar. Samtökin gera hins vegar athugasemdir við að 9. gr. frumvarpsins leggur enn til að 3. málsl. 10. mgr. 58. gr. umferðarlaga verði orðuð á þann veg að aðeins verði heimilt að ljúka endurmenntun atvinnubílsstjóra í farþega- og farmflutningum *að hluta til* í fjarnámi en þeim hefur hingað til verið heimilt að sinna endurmenntun sinni að öllu leyti í gegnum fjarnám. Vilja samtökin þ.a.l. ítreka fyrri umsögn sína sem vísað er til að framan og um leið gera frekari athugasemdir við efni greinargerðarinnar að baki frumvarpsins.

Í kafla 2.5 í frumvarpi laganna um *Tilgang og nauðsyn lagasetningar* vegna innleiðingar tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2018/645 segir að

„Ákveðnir námsþættir eru taldir krefjast verklegrar þjálfunar þar sem ekki er hægt að kenna þá með fullnægjandi hætti í fjarnámi. Sökum þess er í tilskipuninni mælt fyrir um að ekki skuli kenna meira en 12 kennslustundir af 35 í fjarnámi. Með ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 155/2022 kemur fram aðlögunartexti þess efnis að krafa um hámarksfjölda kennslustunda sem kenndar væru í fjarnámi eigi ekki við um Ísland. Þær kröfur eru þó gerðar að kennsla skuli samanstanda af fræðilegri og verklegri kennslu.“

Sérstaklega er fjallað það í EES gagnagrunni stjórnvalda hverjar ástæður þær voru að Ísland óskaði eftir undanþágu frá hömlum reglugerðar ESB á það hversu stóran hluta endurmenntunar ökumanna sé heimilt að taka í fjarnámi. Þar er tekið fram að fáist ekki undanþága frá nefndu ákvæði reglugerðarinnar muni það gera nemendum utan höfuðborgarsvæðisins erfitt um vik að sækja sér endurmenntun. Skýtur það því skökku við að nú sé lögð til breyting á 58. gr. umferðarlaga þrátt fyrir að aðlögunartexti hafi verið samþykktur

og þá án nokkurrar umfjöllunar um áður nefnd byggðarsjónarmið sem voru þess valdandi að Ísland óskaði eftir nefndum aðlögunartexta. Með því að afnema möguleika atvinnubílstjóra til endurmenntunar að öllu leyti með fjarnámi er verið að leggja meira íþyngjandi kröfur á viðkomandi starfstétt en nauðsynlegt er samkvæmt mati sameiginlegu EES-nefndarinnar.

Þá ber að hafa í huga að mati samtakanna að námskrá endurmenntunar atvinnubílsstjóra gerir ráð fyrir bæði bóklegri og verklegri kennslu en í flestum tilvikum er verklegi hluti hennar valkvæður að undanskilinni verklegri kennslu valáfanga sem ekki eru skylduáfangar. Nemendur geta því, líkt og kennsluáætlun er sett fram, sinnt endurmenntunarskyldu sinni alfarið með bóklegri kennslu kjósi þeir svo. Verði 9. gr. frumvarpsins að lögum leiðir það til þess að valkvæðir verklegri hlutar endurmenntunar atvinnubílsstjóra verði að skyldu án þess að fjallað sé um áhrif þess í texta frumvarpsins með framangreindum erfiðleikum nemenda utan höfuðborgarsvæðisins til að sækja sér verklega endurmenntun í samræmi við námskrá.

Með hliðsjón af þegar veittri undanþágu samkvæmt ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar í aðlögunartexta tilskipunarinnar er það mat samtakanna að ekki skuli ganga lengra en nauðsyn þykir við lögfestingu og innleiðingu íþyngjandi evrópureglna sem Íslandi hefur verið veitt sérstök undanþága frá. Ákvæði 3. másl. 10. mgr. 58. gr. umferðarlaga er í fullu samræmi við efni tilskipunarinnar á grundvelli ákvörðunar sameiginlegu EES-nefndarinnar og þarfnast ekki breytingar. Sé það mat löggjafans og stjórnvalda að nauðsynlegt sé að atvinnubílstjórar sækji tiltekna verklega endurmenntun á nánar tilgreindu tímabili er eðlilegra að sú krafa skuli útfærð nánar í reglugerð ráðherra um ökuskírteini nr. 830/2011 með vísan til 2. másl. 10. mgr. 58. gr. umferðarlaga og eftir atvikum útfært við endurskoðun námskrár endurmenntunar atvinnubílstjóra.

Með vísan til framangreindrar umsagnar vilja samtökin hvetja umhverfis- og samgöngunefnd til að breyta drögum frumvarpsins sem um ræðir í þá átt að ekki sé gengið lengra en nauðsyn þykir við lögfestingu og innleiðingu íþyngjandi evrópureglna sem Íslandi hefur verið veitt sérstök undanþága frá. Sjái nefndin sér ekki fært á að verða við slíkri áskorun fara samtökin fram á að metin verði þörfin til endurskoðunar námskrár endurmenntunar atvinnubílsstjóra með hliðsjón af framangreindri breytingu 3. másl. 10. mgr. 58. gr. umferðarlaga með það í huga að nemendur utan höfuðborgarsvæðisins hafi tækifæri á að sækja bóklega kennslu í staðnámi í stað þess að gerð verði krafa um lágmarksfjölda verklegrar kennslu og að Samgöngustofa, sem ábyrgt stjórnvald með endurmenntun atvinnubílstjóra, verði gert skylt að tryggja fullnægjandi bóklegt nám um allt landið.

Virðingarfyllst,

Bjartmar Steinn Guðjónsson,
viðskiptastjóri á mannvirkjasviði SI